GASGRID

Agenda

12:30	Avaus ja osallistujien esittäytyminen
	Kilpailulainsäädännön huomioiminen kehitysryhmän kokouksissa *(tiedoksi)*
	Siirtoliiketoiminnan kuulumiset *(tiedoksi)*
	Katsaus tulevaisuuden kaasujen kehitystyöhön *(tiedoksi)*
	Markkinakehitys *(keskustelu)*
	▪ Markkinasääntöjen päivitysprosessi
	▪ Markkinasääntökokonaisuus vähittäismarkkinatoimijan näkökulmasta
	▪ Kaasudatahubin ehdot *(tiedoksi)*
	▪ Datahub-maksut ja sen määräytymisperusteet *(tiedoksi)*
Kahvitauko	
	Palvelukehitys *(keskustelu)*
	▪ Kaasudatahubin toteutetut, valmisteilla olevat ja suunnitteilla olevat palvelukehitystoimet
	Markkinadatakatsaus *(tiedoksi)*
	Asiakasviestintäinfo, Menti ja loppusanat
≈ 15:00	Tilaisuus päättyy

Kilpailuoikeudellinen ohjeistus Gasgrid Finlandille ja sen markkinafoorumeille

VÄHITTÄISMARKKINAN KEHITYSRYHMÄ

Kokouskäytäntö asiakasfoorumeissa

1. Etukäteen lähetetyistä kokousmateriaaleista tulee käydä selkeästi ilmi sekä asiat, joista odotetaan keskustelua ja osanottajien kannanottoa että vain tiedoksi tarkoitetut asiat.
2. Esityslista hyväksytetään osallistujilla kokouksen työjärjestykseksi ja siinä pitäydytään koko kokouksen ajan.
3. Kokousmateriaalit julkaistaan Gasgrid Finlandin internet-sivuilla samanaikaisesti markkinafoorumien jäsenille ja kaikille sidosryhmille.
4. Kokoukset ja kokousmateriaalit suunnitellaan huolellisesti siten, että niissä ei käsitellä ei-julkista tai sensitiivistä tietoa.
5. Kokouksia koskevat kilpailuoikeudelliset ohjeet käydään säännöllisin väliajoin läpi markkinafoorumeissa, erityisesti uusien jäsenten ja/tai edustajien liittyessä.
6. Kokouksissa ei käsitellä sensitiivistä tietoa tai spekuloida markkinoille muiden toimesta annetun tiedon paikkaansa pitävyydellä.
7. Gasgrid Finlandin taloustiedoista ei anneta julkisesti saatavilla olevia tarkempia tietoja (osavuosikatsaukset ja tilinpäätös).
8. Tilastoyhteenvetoihin ja markkinakatsauksiin ei liitetä kommentteja, analyysejä ja huomioita, joiden perusteella voidaan päätellä yksittäisten yritysten tulevaa hinta- tai markkinakehitystä.
9. Jos keskustelu siirtyy kielletylle alueelle, käsittely keskeytetään välittömästi.
10. Kokouspöytäkirjaan kirjataan kokoukseen osallistujien nimet sekä käsitellyt aiheet tosiasiallisesti ja selkeästi.

Kielletyt kilpailunrajoitukset

- Yleisesti ottaen kiellettyjä ovat kaikki sopimukset, päätökset sekä muut järjestelyt, joiden tarkoituksena tai vaikutuksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen.
- Erityisesti kiellettyjä ovat menettelytavat:
  1. joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
  2. joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
  3. joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
  4. joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja siten, että kauppakumppanit asetetaan epäedulliseen kilpailuasemaan.

- Tämä ns. kartellikielto edellyttää mm., että kilpailijat eivät vaihda keskenään, joko suoraan tai välillisesti, luottamuksellista tai sensitiivistä tietoa, jolla voi olla vaikutusta yritysten tulevan kilpailu- ja markkinakäyttäytymisen kannalta.

- Markkinan toimintaa tehostava yleinen yhteistyö ja edunvalvonta (esim. yhteinen markkinatutkimus, yleisten markkinoiden toimintaan vaikuttavien pelisääntöjen yhteinen valmistelu) voi kuitenkin tiettyjen reunaehtojen puitteissa olla sallittua.

Kilpailuoikeudellisesti sensitiivinen tieto

- Yleisesti sensitiivisenä tietona pidetään tietoa, joka **ei ole saatavissa yleisistä lähteistä**, esim.:
  - ostoalueet, myyntialueet;
  - markkinaosuustiedot;
  - myynnin volyymit;
  - kustannusrakenteet;
  - tiedot asiakkaista ja niiden ostoista;
  - tarjouskilpailuihin liittyvä tieto; ja
  - asiakaskohtaiset alennukset tai alennuskäytännöt.
- Mitä **yksityis**kohtaisempaa, **yritys**kohtaisempaa ja **tuore**empaa tieto on, sitä todennäköisemmin tieto on sensitiivistä.

- Gasgrid Finlandin markkinafoorumien yhteydessä:
  - Julkaisemattomat tiedot, esim.:
    - kaasun myynti- ja ostohinnat tai tiedot, joista hintoja voidaan päätellä;
    - kaasuntuotannon määrät, tuotantosuunnitelmat, huolto- tms. keskeytyssuunnitelmat, investointisuunnitelmat, laitosten käytöstä poiston suunnitelmat;
    - kaasun kulutussuunnitelmat, kulutukseen vaikuttavat toiminnan laajennus-/supistussuunnitelmat;
    - kaasun tuonnin / viennin suunnitelmat;
    - kaasun siirron häiriöt, suunnitellut huoltokeskeytykset joita ei ole julkistettu markkinoille.

Ohjeistuksen noudattamisen varmistaminen

Ohjeistus käydään läpi markkinafoorumeissa

Uuden jäsenen on aina tutustuttava ohjeistukseen

Ohjeiden noudattamista valvovat erityisesti markkinafoorumien puheenjohtajat sekä kokouksiin osallistuva Gasgrid Finlandin henkilökunta

Kuulumiset siirtoliiketoiminnasta

Kuulumiset siirtoliiketoiminnasta

- Yleisiä kuulumisia
  - Gasgrid tilinpäätös ja vuosikertomus 2020 julkaistu: LINKKI
  - Vuoden 2020 kaasunkäyttö oli yhteensä 25,3 TWh, vuonna 2021 kaasunkäyttö Q1 osalta 10,5 TWh, 43 % suurempi kuin edellisvuonna
    - Jatkossa Gasgrid julkaisee säännöllisin väliajoin kiinnostavaa markkinatietoa nettivisuillaan, lisäksi on vakiinnutettu toimintamalli kvartaalittain julkaistavista kaasumarkkinauutisesta jotka kokoavat yhteen keskeiset kuulumiset
  - Gasgrid on ajanut ylös tutkimus- ja kehitystoimintaansa kevään aikana:
    - Vedyn ja kaasujen rooli energian siirrossa, varastoinnissa ja jouston mahdollistamisessa sekä energiajärjestelmien kokonaistaloudellisimmassa kehityksessä yhteistyössä Fingridin kanssa (käynnistymässä, rahoitushakemus lähetetty)
    - Selvitys vedyn sekoittamisesta kaasun nykyverkostossa yhteistyössä Baltian siirtoverkonhaltijoiden kanssa (suunnittelussa)
    - European Hydrogen Backbone -työ liittyen Euroopan laajuisen vetyverkon visiointiin ja perusteiden kehitykseen. Gasgridin fokuksessa Suomen mahdollisen vetyverkon visiointi.
- Käynnissä olevat kuulemiset
  - Liittymissopimusten päivitykseen liittyvä käyttöhyödykkeiden kompensointimalli, kuulemisaika 30.4. asti
- Tulevia tapahtumia
  - 1. infotilaisuus alkuperätakuista 11.5. ilmoittautuminen auki: LINKKI
  - Kaasujen tulevaisuus webinaari tulossa (ajankohta ilmoitetaan myöhemmin)
  - Alueellinen kaasumarkkinawebinaari tulossa, tukkumarkkinafokus (ajankohta ilmoitetaan myöhemmin)
- Muuta

Markkinakehitys

Mika Myötyri, Vähittäismarkkinafoorumi 27.4.2021

Markkinasääntöjen päivitysprosessi

Markkinasääntöjen päivitysprosessi

- Markkinasäännöt ovat dokumentteja, joita on tarpeen päivittää säännöllisesti kaasumarkkinan kehittyessä ja regulaation päivittyessä.
- Markkinasäännöt vaikuttavat TSO:n omien järjestelmäpäivitysten tai toimintatapamuutosten lisäksi asiakkaiden järjestelmiin ja toimintatapoihin, joten muutoksista viestiminen hyvissä ajoin on tärkeää.
- Asiakasfoorumit toimivat hyvinä paikkoina keskustella sääntöpäivitystarpeista, nostaa esille keskeisiä tehtyjä päivityksiä sekä kuunnella markkinatoimijoiden esittämiä huomioita ja toiveita.
- Jokaista sääntöpäivitystä ei ole tarkoituksenmukaista tehdä sitä mukaa, kun sellainen ilmenee versionhallinnan ylläpitämiseksi. Sen vuoksi sääntöpäivityksille luodaan prosessi, jonka mukaan uudet versiot säännöistä julkaistaan määritetyin väliajoin. Poikkeuksena akuutit päivitystarpeet. Nämä määritellään erikseen.

Sääntömuutosten ajurit:
1. NRA:n hyväksymät menetelmämuutokset (tariffit, tasehallinta, kapasiteetti jne.)
2. Ideoita/ehdotuksia markkinatoimijoilta
3. Sisäiset ideat/ehdotukset
4. Muutokset EU-lainsäädännössä

Uusi sääntöversio astuu voimaan tammikuun alusta (esim. Versio 1.1 → 2.0)

Sääntöversion julkaisu

Mahdollinen kuuleminen

Uusi versio astuu voimaan kesäkuun alusta (esim. versio 2.0 → 2.1)

Uusi kaasuvuosi alkaa

Mahdollinen kuuleminen

Sääntöversion julkaisu

Tammikuu | Helmikuu | Maaliskuu | Huhtikuu | Toukokuu | Kesäkuu | Heinäkuu | Elokuu | Syyskuu | Lokakuu | Marraskuu | Joulukuu

Tukku-/vähittäismarkkinaforum 03-05/202X
- Keskustellaan tulevista/juuri toteutuneista sääntömuunnoksista
- Kerätään toimijoiden näkemyksiä säännöistä sekä muutosehdotuksista

Tukku-/vähittäismarkkinaforum 09-11/202X
- Keskustellaan tulevista/juuri toteutuneista sääntömuunnoksista
- Kerätään toimijoiden näkemyksiä säännöistä sekä muutosehdotuksista

Mikäli akuutteja sääntöpäivitystarpeita ilmenee, nämä viedään läpi erikseen asap. Tällaisia päivitystarpeita ovat tunnistetut selkeästi kilpailua rajoittavat sääntökohdat tai lainsäädännöstä tulevat vaatimukset, jotka on implementoitava nopeammin kuin sääntöpäivitysprosessissa on määritetty.

Markkinasääntökokonaisuus vähittäismarkkinatoimijan näkökulmasta

Vähittäismarkkinan sääntökokonaisuus

- Vähittäismarkkinan sääntökokonaisuuden lainsäädännöllinen perusta rakentuu maakaasumarkkinalakiin.
- Maakaasumarkkinalaki asettaa mahdollisuuden asetuksille, jotka antavat tarkempia säännöksiä lain asettamille vaaatimuksille (esim. valtioneuvoston asetus maakaasun toimitusten selvityksestä ja mittauksesta).
  - Sääntökäsikirja, johon valtioneuvoston asetuksessa viitataan, on osa lainsäädäntöä, jonka noudattamista Energiavirasto valvoo.
- Näiden lisäksi on ehtoja, sopimuksia sääntöjä, ohjeita ja suosituksia, jotka asettavat tarkemmat raamit markkinan toiminnalle.
- **Palaute vähittäismarkkinan sääntökokonaisuudesta**

Maakaasumarkkinalaki

EU-lainsäädäntö

Kansalliset asetukset

Sääntökäsikirja

Energiaviraston vahvistamat ehdot (kaasudatahubin ehdot)

Puitesopimukset

Energiateollisuuden laatimat:
- Kaasun jakeluverkon yleiset liittymisehdot
- Kaasun verkkopalveluehdot
- Kaasun vähittäismyyntiehdot

Kaasunjakelun säännöt

Ohjeet ja suositukset

Lainsäädäntö, regulaatio, säännöt, sopimukset, ohjeet ja suositukset: Linkki
Energiateollisuuden vahvistamat ehdot: Linkki

Datahub-maksu ja sen määräytymisperusteet

Datahub-maksut

- Kaasudatahubin ensisijainen tarkoitus on sujuvoittaa vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden markkinaprosesseja ja toteuttaa nämä prosessit mahdollisimman kustannustehokkaasti.
  - Vähittäismyyjille keskitetty tiedonvaihtoratkaisu tarjoaa tietovaraston käyttöpaikka- ja mittaustietojen osalta. Ratkaisun on myös tarkoitus lisätä vähittäismyyjien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua, parantaa markkinoiden toimivuutta vähittäismyyjien välisen kilpailun lisääntymisen myötä sekä helpottaa uusien vähittäismyyjien markkinoille tuloa.
  - Jakeluverkonhaltijoiden osalta kaasudatahub tarjoaa taseselvityslaskennan keskitetysti.
- Maakaasumarkkinalakiin (MML 587/2017) 1.6.2020 tulleen päivityksen myötä lakiin tehtiin täsmennyksiä koskien vähittäismarkkinan keskitettyä teidonvaihtoa sekä keskitetystä tiedonvaihdosta perittävistä maksuista.
  - Lain mukaisesti Gasgrid vastaa jakeluverkoissa käytävän maakaasukaupan markkinaprosessien edellyttämän tiedonvaihdon ja -hallinnan keskitetystä järjestämisestä ja taseselvityksestä jakeluverkoissa.
  - Nämä tehtävät rahoitetaan erillisillä maksuilla, joita Gasgrid on oikeutettu perimään keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjiltä. Maksuilla katetaan Gasgridille tehtävien hoitamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset ja kohtuullinen tuotto maksujen syrjimättömien ja tasapuolisten määräytymisperusteiden mukaisesti.

Datahub-maksut

- Lakipäivityksen myötä Energiavirasto vahvisti kesäkuun 2020 lopussa valvontamenetelmän keskitetyn tiedonvaihdon palveluista saatavien tulojen määrittämiseksi. Energiavirasto vahvisti menetelmät valvontajaksoille 1.7.2020-31.12.2023 sekä 1.1.2024-31.12.2027.
- Valvontamenetelmä
  - Kaasudatahubin hinnoittelun kohtuullisuutta valvotaan tuottokattoon perustuvalla menetelmällä. Vastaavaa kohtuulliseen tuottoon perustuvaa menetelmää sovelletaan siirtoverkkopalveluiden osalta.
  - Energiavirasto asettaa kaasudatahubin hinnoittelulle WACC- % (Weighted Average Cost of Capital), jonka mukaisesti kohtuullinen tuotto määritetään.
  - Gasgrid Finlandin keskitetyn tiedonvaihdon palvelun kohtuullinen tuotto lasketaan lopulta datahub-toimintaan sitoutuneen oikaistun pääoman ja WACC-%:n tulona.
  - Valvontajakson päätyttyä Energiavirasto laskee vahvistettuja menetelmiä ja toimitettuja valvontatietoja soveltaen valvontajakson eri vuosien toteutuneet oikaistut tulokset yhteen ja vähentää tästä summasta vastaavien vuosien kohtuullisten tuottojen summan. Lopputuloksena saadaan laskettua koko valvontajakson ali- tai ylijäämä.

Energiaviraston vahvistama valvontamenetelmä: Linkki

Datahub-maksut

- Datahub-maksun määräytymisperusteet
  - Energiavirasto on määrittänyt WACC-%:ksi vuodelle 2021 4,83 %
  - Jakeluverkonhaltijoilta veloitetaan maksu sellaisista käyttöpaikoista, jotka kuuluvat jakeluverkkoon, ja jonka tietoja ylläpidetään kaasudatahubin rekisterissä (=jakeluverkon kaikki päivittäin tai ei-päivittäin luettavat käyttöpaikat, lukuun ottamatta ei-päivittäin luettavia käyttöpaikkoja, joissa kaasua käytetään pääasiassa ruoanlaittoon). Datahub-maksun piiriin kuuluu ≈ 7000 käyttöpaikkaa.
  - Valvontamenetelmän periaatteiden mukaisesti Gasgridin on arvioinut keräävän datahub-maksuilla vuonna 2021 ≈ 180 000 €.
  - Edellä kuvattujen tietojen pohjalta määrityy sovellettavan datahub-maksu, joka on vuonna 2021 2,15 €/käyttöpaikka/kuukausi.

Kaasudatahubin ehdot

Kaasudatahubin ehdot

- *Kaasudatahubin ehdot* ovat pian julkaistava uusi dokumentti, jonka Energiavirasto vahvistaa. Energiavirasto on käynnistämässä kuulemisen näinä päivinä.
- *Kaasudatahubin ehdot*, *Valtioneuvoston asetus maakaasun toimitusten selvityksestä ja mittauksesta* sekä valtioneuvoston asetuksessa viitattu *Sääntökäsikirja* muodostavat sisällöllisen kokonaisuuden kaasutoimitusten selvityksen ja mittauksen osalta.
  - Esim. Käyttöpaikkarekisteriä koskevat asiat; mitä tietoja, miten ja milloin päivitetään?
    - ”Miten” sisältyy kaasudatahubin ehtoihin
    - ”Mitä” ja ”Milloin” sisältyy Valtioneuvoston asetukseen/Sääntökäsikirjaan
- Kaasudatahubin ehtoja sovelletaan seuraaviin tapauksiin:
  - Gasgridin ja jakeluverkonhaltijan välillä jakeluverkkojen taseselvityksen suorittamiseksi ja ne tulevat olemaan kiinteä osa Gasgridin ja jakeluverkonhaltijan välistä Yhteistyösopimusta, sekä
  - järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ja vähittäismyyjän välillä käyttöpaikkarekisteritietojen ylläpitämiseksi ja ne tulevat olemaan kiinteä osa Gasgridin ja vähittäismyyjän välistä Vähittäismyyjän puitesopimusta.

Valtioneuvoston asetus 1008/2019: Linkki
Sääntökäsikirja: Linkki

Kaasudatahubin ehdot

- Kaasudatahubin käyttöön liittyvät ajantasaiset tarkentavat ohjeet ja suositukset on esitetty Gasgridin verkkosivuilla. Näitä ovat KaTSO käyttöohje, Mittaustietojen SAF-aineistokuvaus, Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje sekä Kaasun mittaussuositukset.
  - Linkki: KaTSO-käyttöohje, Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje sekä Kaasun mittaussuositukset
  - Linkki: Mittaustietojen SAF-aineistokuvaus, Datahub-QA, Käyttöpaikkatietojen datastandardi

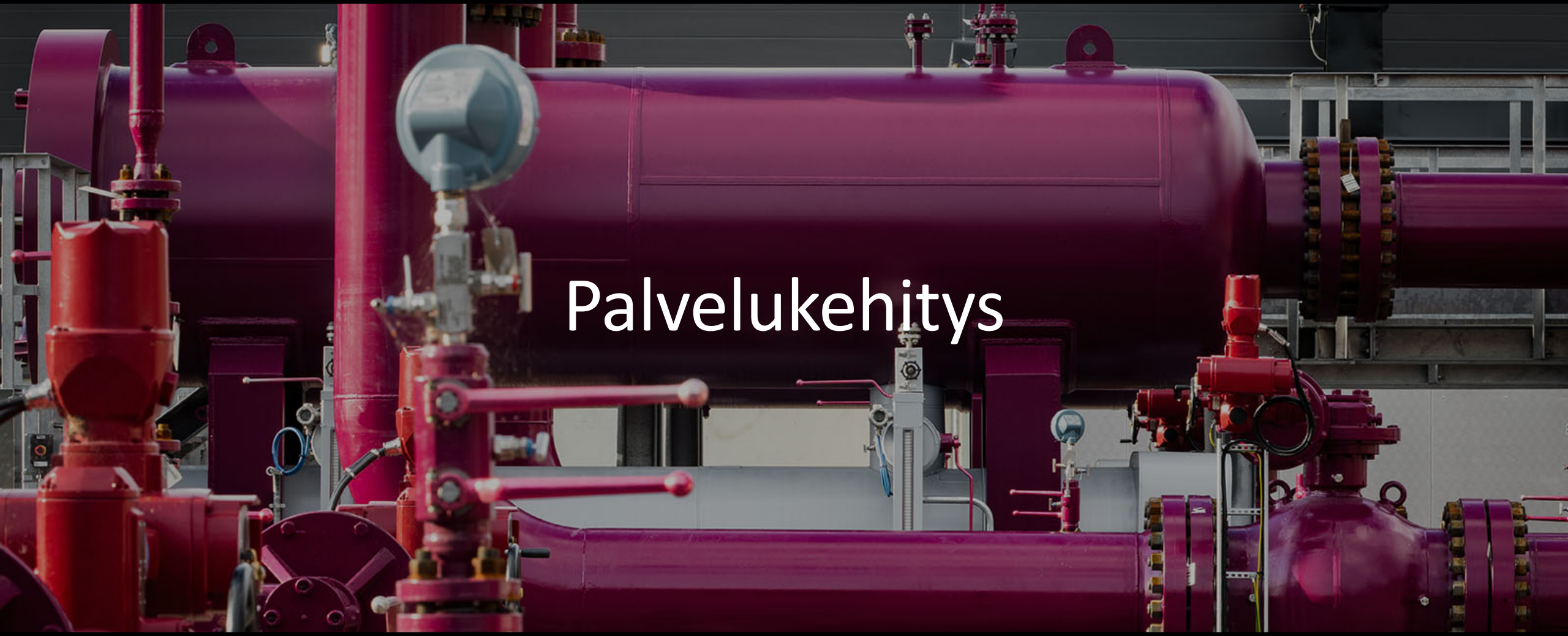

Palvelukehitys

Tiina Niinimäki, Vähittäismarkkinafoorumi 27.4.2021

Vähittäismarkkinan keskitetyn tiedonvaihdon Kaasudatahub kehitysasioita 1.4.-30.5.2021

Vuodenvaihteen jälkeen korjattu sähköpostien lähetys kaasudatahubista. Vika johtui tietoturvan tiukennuksesta.

Tiedotteista esimerkki kaasudatahubin etusivulla

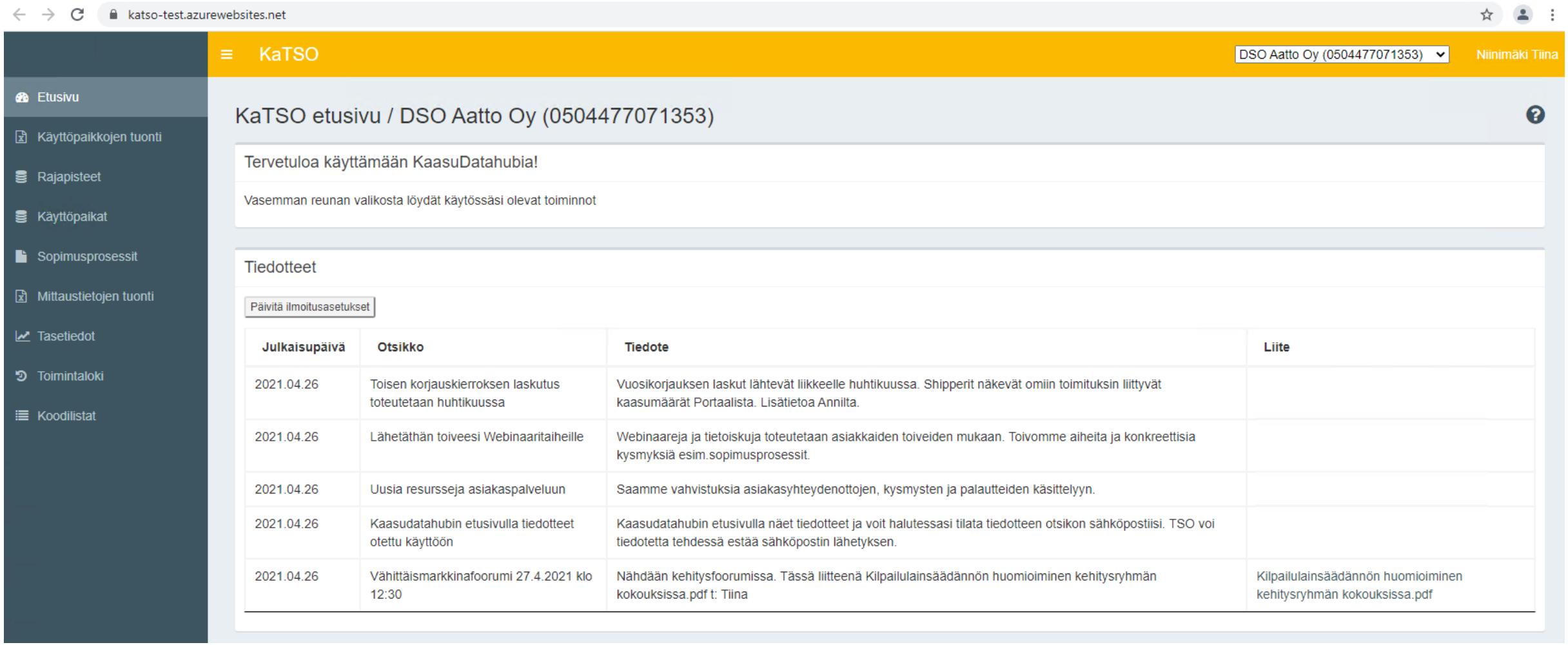

Kun haluat sähköpostiin tiedotteesta otsikon

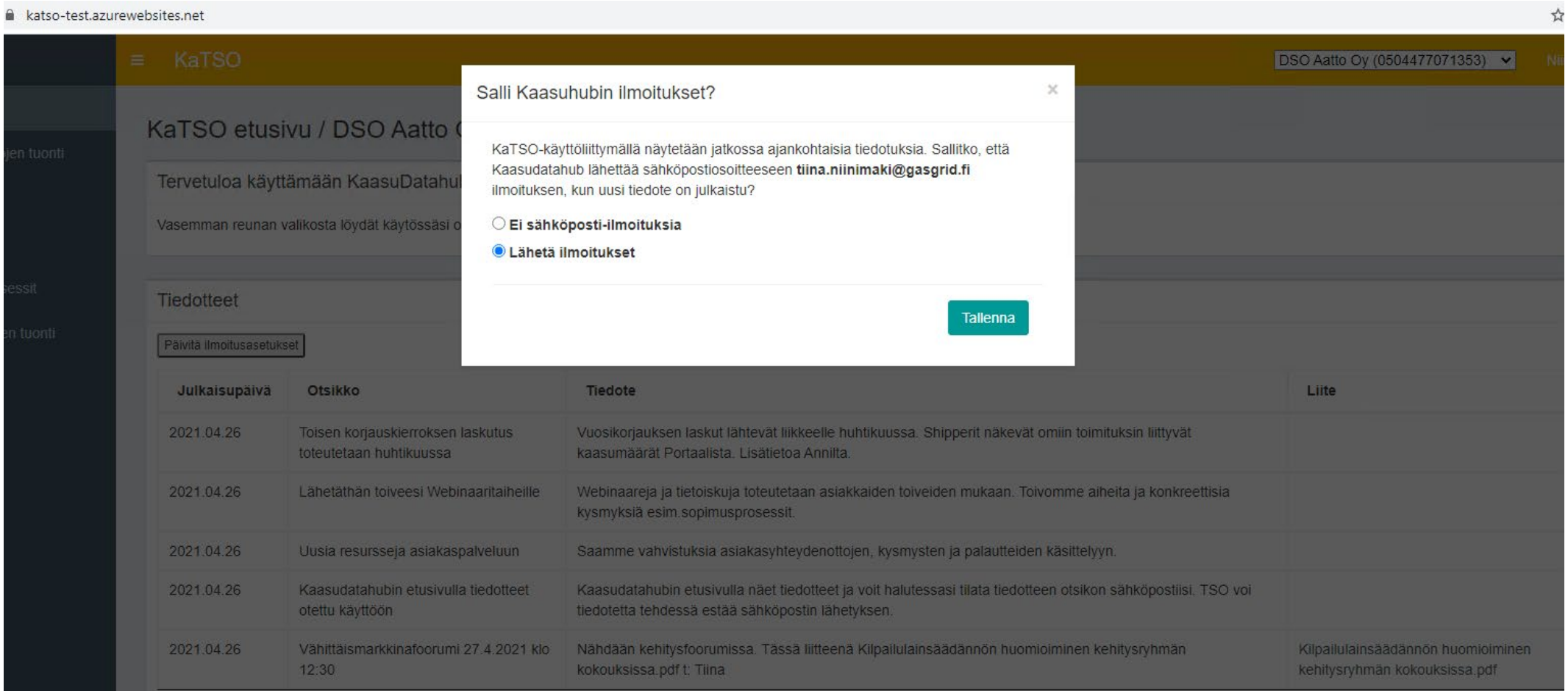

Tiedotteen notifikaatio sähköpostissa

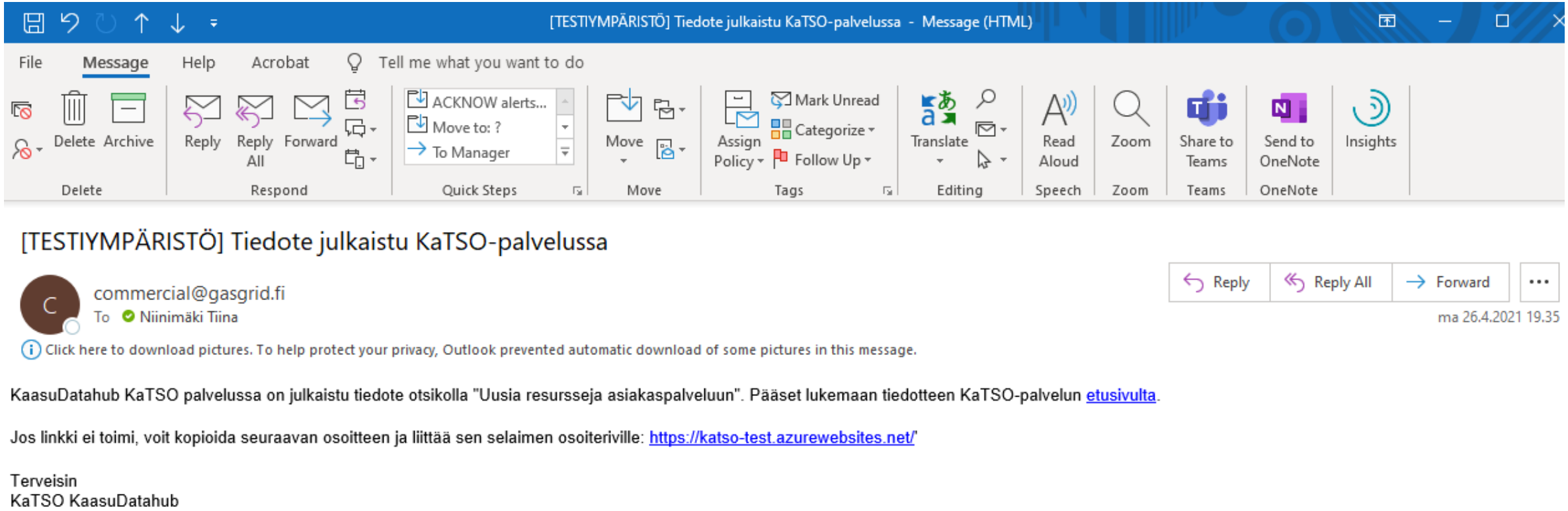

Tiina Niinimäki
Tiina.niinimaki@Gasgrid.fi
+358 40 592 7042

Kiitos!

GASGRID

Markkinadatakatsaus

Yleiskatsaus vuodelle 2021

1) Kaasun käyttö maaliskuussa n. 3,0 TWh (vrt. maaliskuu 2020 n. 2,4 TWh).
2) Maaliskuu oli käytön osalta vaihteleva – kuun puolen välin kylmä jakso nosti hetkellisesti käyttöä, mutta kuun lopun lauhtuminen osaltaan laski käytön tasolle < 100 GWh/päivä.
3) Kvartaalituotetta varattiin huhti-kesäkuulle vähän. Sen sijaan kuukausituotetta varattiin maaliskuuta enemmän.

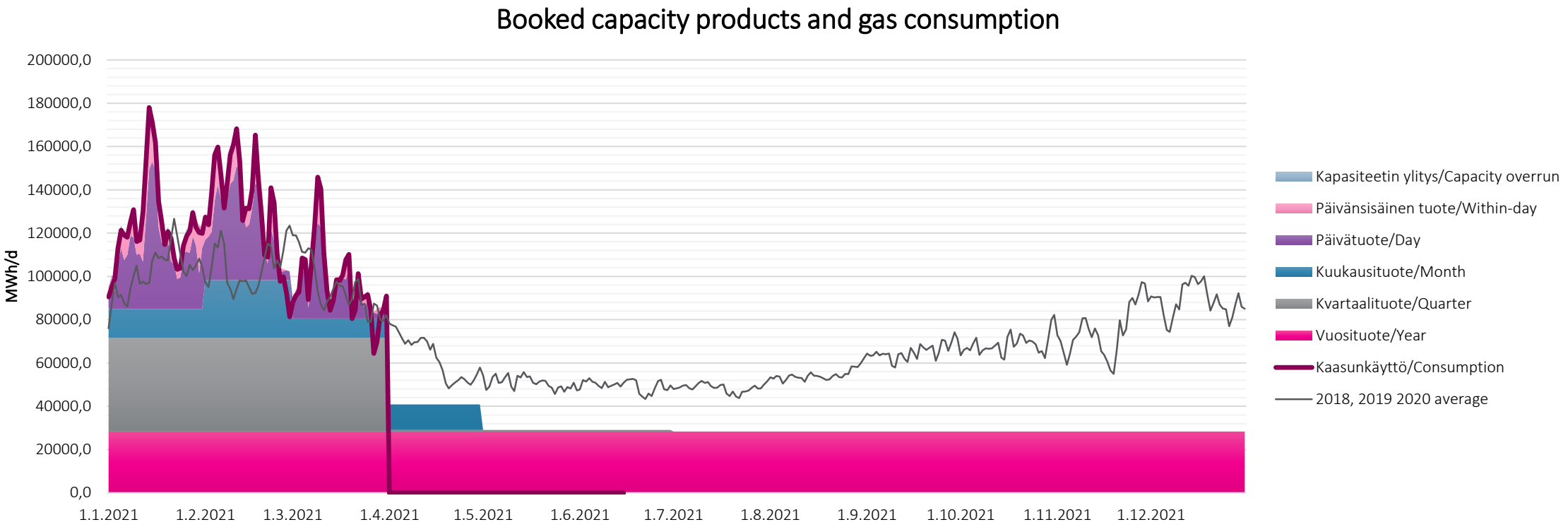

Kapasiteettituotteiden osuudet – Suomen ottovyöhyke

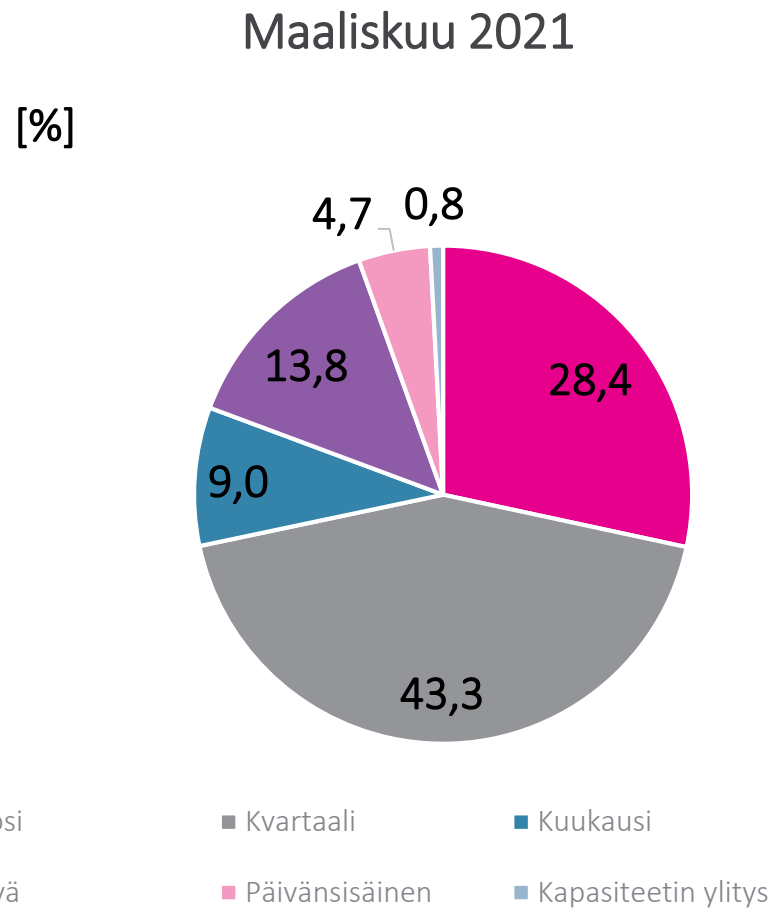

Kaasun käyttö vs lämpötila

Maaliskuun osalta lämpötilan ja kaasun käytön välinen korrelaatio nähtävissä ensimmäisen kvartaalin aikana – kylminä ajanjaksoina kaasun käyttö kasvoi. Maaliskuun lopussa alkoi terminen kevät* mikä näkyy myös kaasun käytön pienenemisenä keskimäärin tasolle 80 GWh/päivä.

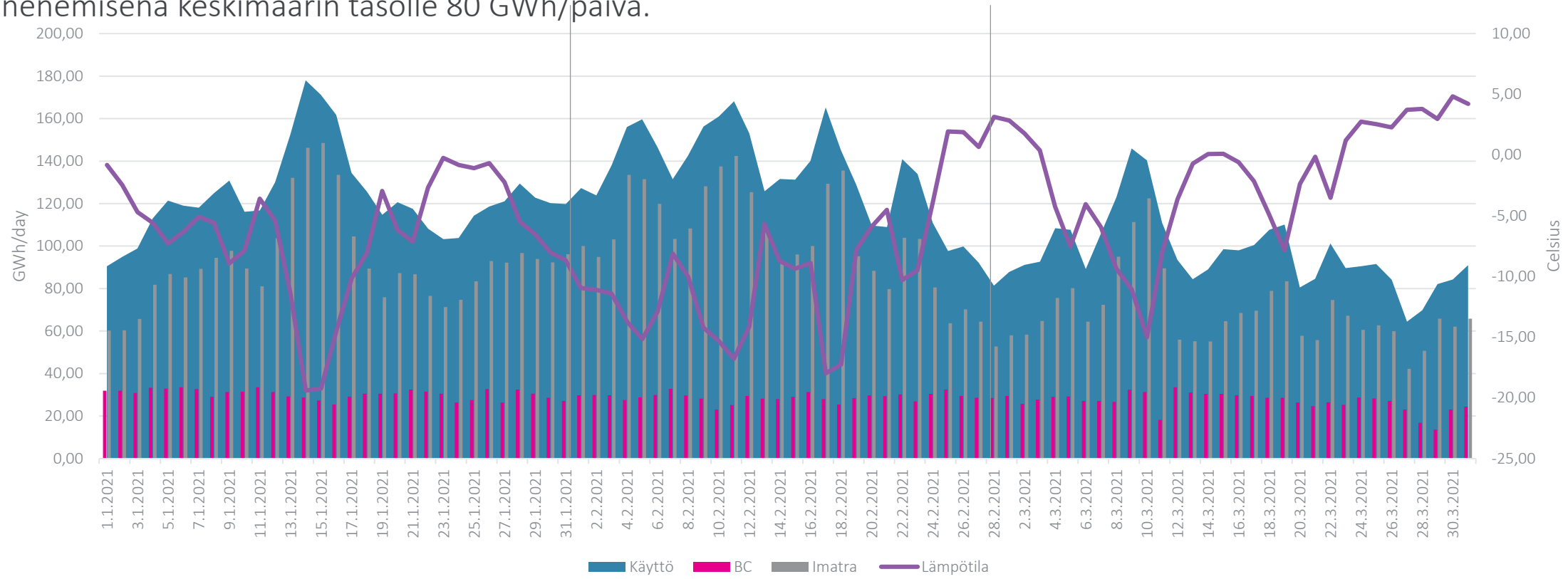

**terminen kevät alkaa, kun vuorokauden keskilämpötila nousee pysyvämmin 0 asteen yläpuolelle.*

Kaasun käyttö vs sähkön hinta

Kaasun käytössä ja sähkön hinnassa on nähtävissä korrelaatiota – kaasun käyttö on suurempaa samoihin aikoihin, kun sähkö on kalliimpaa. Esimerkiksi maaliskuun 8.-10.3. oli kylmää vuodenaikaan nähden (ka n. -15 C), jolloin kaasun käyttö kasvoi samalla kun sähkön hinnassa oli merkittävä nousu (tasolta 25 €/MWh → 60 €/MWh).

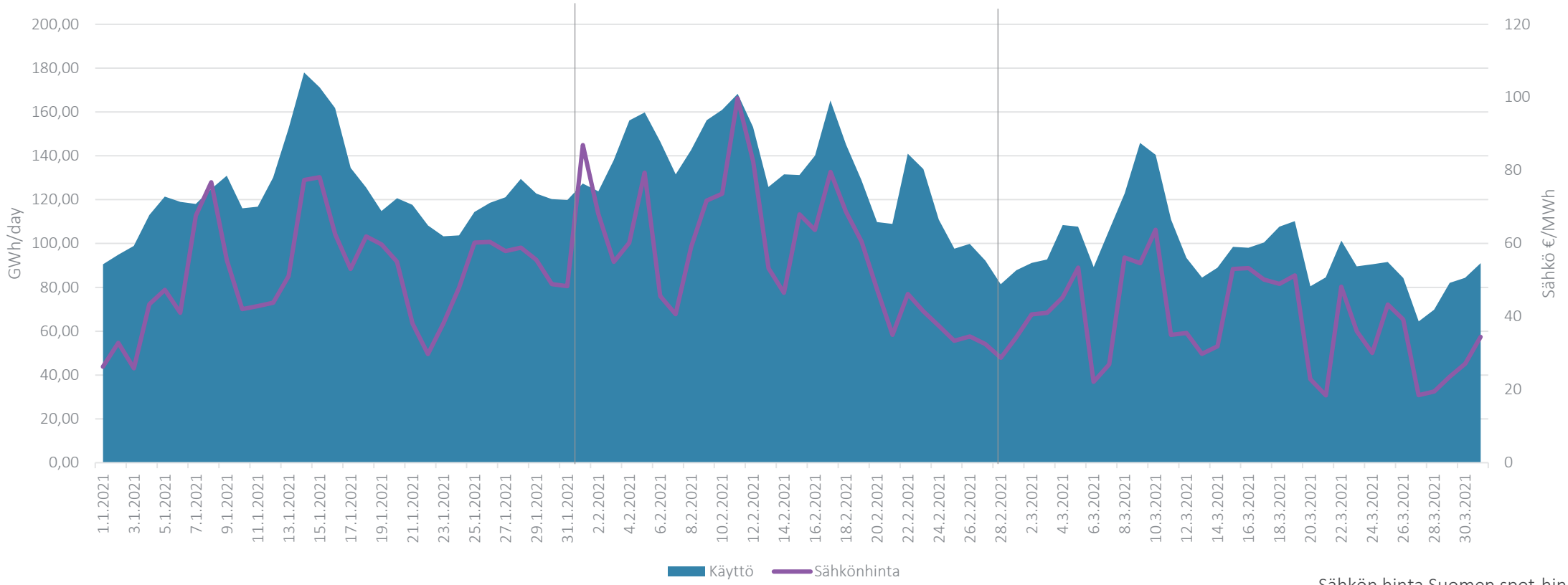

Sähkön hinta Suomen spot-hinnan keskiarvo.

Kaasun käyttö

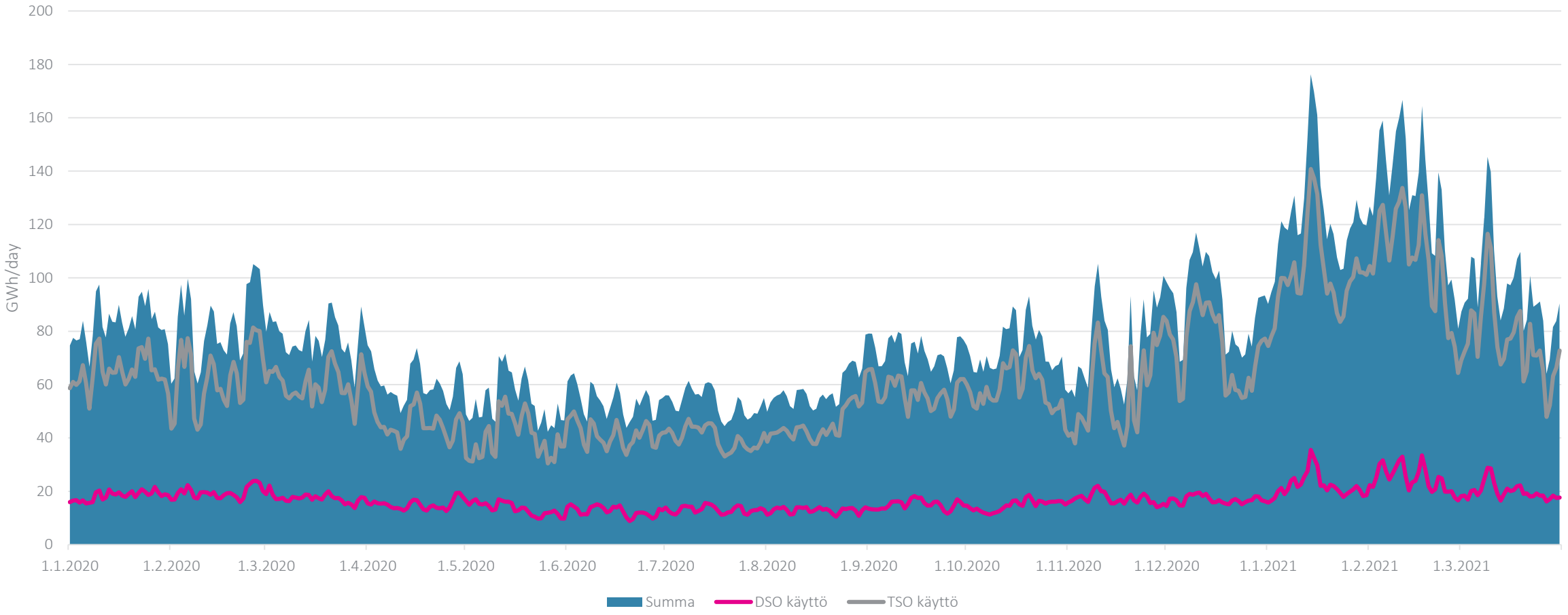

Asiakasviestintäinfo

Asiakasviestintäinfo

- Mikäli sinulla ilmenee kysymyksiä, kehitysajatuksia tai palautetta toiminnastamme, otathan meihin yhteyttä:
  - Sähköpostitse tai puhelimitse (voidaan sopia myös kahdenvälinen keskustelu esim. Teamsin kautta):
    - commercial[at]gasgrid.fi (ensisijainen yhteydenottokanava)
  - Voit myös olla meihin suoraan yhteydessä:
    - mika.myotyri[at]gasgrid.fi; +358 45 112 4515 (markkinakehitys)
    - tiina.niinimaki[at]gasgrid.fi; +358 40 592 7042 (palvelukehitys)

Keskustelemme mielellämme markkina- ja palvelukehitykseen liittyvistä teemoista! ☺

GASGRID

KIITOS!